

Oszályozás		Tárgy		Hely		Idő		Személy		Helyszám	
		92		Jávorka Sándor		"1968"					
Budapestre vonatkozó újságcikkek				Szerző: R. P.				Cím: Jávorka Sándor lépcsője			
				Forrás: Magyar Nemzet				1968. nov. 6.			
				(Hely)				(Idő)			
				(Köt. v. füz.)				(Oldal)			

Jávorka Sándor lépcsője

A falusi kovács fia, már majdnem azt irtam, utcát kapott Budapesten. Reggel az újságban olvastam a fővárosi tanács új elnevezéséről, mindjárt fel is szaladtam a Vár oldalára, megnézni, milyen lesz az utcája annak, akit annyira becsültem, annyira tiszteltem, akit úgy szerettem. Először megálltam a Logodi utca 63-65-ös számozású ház előtt, azután kerültem egyet, fölmentem a Sziklai Sándor utcába, s elnézelődtem a 27-28-as számú házak előtt, mellett és között. Ezeknél a házzámoknál köti össze a két utcát az a közterület, amelyet a magyar botanika egyik legnagyobb mesteréről neveztek el. Nem utca ez a közterület, nem is köz, hanem vaskorlátos lépcső, amely merészen a magasba tör. Ez a merész magasba törés is jelképezi a jövőben Jávorka Sándor életművét; itt lesz a Jávorka Sándor lépcső.

Szép őszi kép várt rám a helyszínen: még nyíltak a virágok, melyeket annyira szeretett, peregetek azok a falevelek, amelyeket egy életem át gyűjtött, rozsdálltak azok a fák, amelyek oly nagy barátja volt, s néhol páfrányok látszottak, amelyeket úgy kedvelt ez a magas, ősz, fáradhatatlan öregúr.

Ebben az őszi képben, Jávorka Sándor lépcsője előtt idéztem föl el nem feledhető alakját a magyar tudósoknak, aki selmecbányai gimnazista korában kezdte iszákjába gyűjteni a környező erdő kincseit. Mikor természetrajztanára meglátta az iszák faleveleit, azt kérdezte:

— Ez a szemét mire való? A selmecbányai kisdíák lehajtotta a fejét, s nem válaszolt. Végül egykori tanárának egy életművel felelt. Vonaton, autón, lóháton és gyalog végiggyűjtötte Svájcot, Németországot, az Alpokat, Bulgáriát, Romániát, az egész Kárpát-medencét, Macedóniát, Albániát, a Kazán-szorost, az Al-Duna vidékét s gyűjtöt leveleket, virágokat Leningrád és Kurszk körül. Megírta a legszebb magyar botanikai könyveket, az Erdő-mező virágai-t, a Magyar flórát, A magyar flóra képekben című művét, a budapesti Növénytár világhírű vezetője volt, s élete utolsó napjaiig — már nyugdíjban — itt dolgozott, a kétmillió gyűjteményes lapot őrző herbárium mellett.

Kevés ennyire szerény, s kevés olyan nagy hírű embert ismertem, mint amilyen ő volt. Mindenütt úgy viselkedett, mintha a társaságban ő lenne az az ember, akinek a legkisebb tudása van. Pedig élete utolsó idején már olyan híre volt, hogy műveit éppen úgy tanították a szibériai nikolszk-usszirizski Földrajzi Intézetben, mint New Yorkban, ahol nagy képes növényatlaszát már 200 dollárért árusították.

Elmúlásában is végtelenül szerény maradt. Igen kis utcácskát kapott, nem is utcát, hanem egy lépcsősort csupán. Holtában is hű maradt jelleméhez, amelynek lényege az volt, hogy Jávorka Sándor mindig csak adott, adott, mástól semmit nem vevé el. A lépcsője nevét sem vette el senkitől. A merész, magasba ivelő lépcsősor eddig névtelen volt.

R. P.